

СТЪПКИ ЗАЕДНО

цялостна училищна програма за сигурна училищна
среда и превенция на тормоза и насилието

unicef | за всяко дете

Програмата е

- инициирана в партньорство между МОН и УНИЦЕФ България;
- в изпълнение на политиките на МОН за противодействие на насилието и тормоза в системата на предучилищното и училищното образование и политиките за приобщаващо образование;
- базирана на предишен опит и научени уроци;
- цялостен подход за прилагане на вече съществуващи ресурси и нормативни предписания;
- фокусирана върху предоставянето на конкретни инструменти за справяне с насилието и тормоза;
- възможност за подобряване на политиките на МОН за противодействие на насилието и тормоза и приобщаващото образование.

Цел на програмата:

Създаване на сигурна и подкрепяща училищна среда с цел превенция на насилието и тормоза в училище

- Подцел 1: Подкрепа и утвърждаване на училищна култура, основана на взаимно уважение, равно достойнство, справедливост
- Подцел 2: Насърчаване на информирано и компетентно участие на всички членове на училищната общност – ученици, учители, специалисти, ръководство, родители и местна общност чрез прилагане на цялостен училищен подход
- Подцел 3: Развитие на емоционална интелигентност и развитие на социални умения за предотвратяване и овладяване на конфликтни ситуации сред възрастни и деца, между деца, в училище и в общността
- Подцел 4: Овластяване на децата да бъдат агенти на промяна за себе си и другите и развитие на доброволческа култура

Цялостен училищен подход

Компоненти на програмата

Повишаване на осведомеността, чувствителността и готовността на училищната общност за работа по проблемите на насилието и тормоза

- Информиране за актуалното състояние на училищната среда относно проявите на тормоз и насилие – провеждане на оценкана ситуацията и дискутирането ѝ с учители, родители, класове;
- Дефиниране на нуждите и идентифициране на ресурсите за постигане на сигурна училищна среда – план на координационния съвет, учебен план.

Развитие на управленския капацитет на училищните ръководства и координационните съвети с цел прилагане на цялостен училищен подход

- Обучения за директорите и за координационните съвети* в училище за работа в системен подход с активно участие на родители, ученици и местна общност за изграждането на сигурна училищна среда.

* Координационният съвет е ключов вътреучилищен екип по въпросите на превенцията и реакцията на насилието и тормоза. Той се образува по изискване на Механизма за противодействие на насилието и тормоза в образователната система. Обикновено се състои от 9-12 души, в най-ефективен състав от следните участници: един координатор на екипа, един заместник-директор, няколко учители, двама родители, двама ученици.

Подкрепа на педагогическите специалисти за справяне с ролята и функциите им свързани с превенцията на насилието и тормоза

- Провеждане на обучение и предоставяне на инструменти за професионална подкрепа и взаимопомощ за педагогическите специалисти в следните направления, ключови за изграждане на сигурна среда:
 - ✓ водене на занимания за социално и емоционално учене с класа;
 - ✓ управление на груповите процеси в класната стая;
 - ✓ позитивна дисциплина;
 - ✓ управление на предизвикателни поведения;
 - ✓ ефективно общуване с ученици и родители;
 - ✓ грижа за личностното съхраняване и предпазване от професионално прегаряне.

Работа с учениците относно превенцията на насилието и тормоза

- **На ниво училище** - Изграждане на позитивна идентификация на учениците с училището, на принадлежност към училищната култура и общност. Гарантиране на възможност ученическият съвет да участва информирано и компетентно в създаването на сигурна училищна среда;
- **На ниво клас** - Изграждане на класа като загрижена общност, на отношения на приемане, взаимно уважение и взаимопомощ между съучениците. Участие на учениците в часове за социални и емоционални умения в рамките на учебната програма: разбиране на собствените емоции и емоциите на другите, умения за изразяване и общуване, за контролиране на импулсите, за създаване на приятелства и разрешаване на конфликти;
- **На ниво ученик** - Предоставяне на възможност и условия всеки ученик да бъде приет и да се идентифицира с общността, информирано да участва в създаването на сигурна училищна среда, както и да потърси помощ при трудности.

Подкрепа за участието на родителите в изграждането на сигурна училищна среда с цел превенция на насилието, агресията и тормоза

- Предоставяне на възможности и форми за информирано участие на родителите/родителско представителство в училищния живот в посока изграждане на сигурна училищна среда посредством споделени ценности, ясни права и отговорности;
- Предоставяне на възможност за сътрудничество със семейството при случаи на насилие.
- Предоставяне на възможност и условия всеки родител да бъде приет, да получава своевременно информация за развитието на детето и да търси и получава помощ при затруднения, свързани с развитието и поведението на детето.

Развитие и ангажиране на училищна общност с цел създаване на сигурна среда

- Изграждане на идентичност и ценности на училищната общност – отразяване в правилници и вътрешни документи: процедура за възстановяване на ценността, група от ученици „миротворци“, протоколи за типове случаи, други;
- Създаване на позитивна идентификация на учениците и учителите с училището;
- Укрепване на училищната общност чрез представителството и информирано участие на ученици и родители.

Промяна в училищната среда

- Изграждане на пространство, където децата се чувстват сигурни да споделят и генерират идеи за подобряване на климата в училище;
- Създаване на условия за намаляване на стреса и откъсване от рутината в училище чрез обособяване на кът/ кътове за отмора и ангажиране в дейности по интереси;
- Подобряване на физическата среда на ключови места в училище (зала, библиотека, коридори или други подходящи общи пространства) в посока осигуряване на повече уют и усещане за приятна атмосфера.

Взаимодействие в местната общност

- Училището разпознава, привлича и използва ресурсите на местно ниво (както служби – социална, здравна, образователни, полиция, така и други организации и социални услуги) в помощ за създаване на сигурна училищна среда – на ниво превенция и на ниво интервенция: съвместни превенционни дейности, протоколи за взаимодействие при случаи на насилие.

СТЪПКИ
ЗАЕДНО

КЪМ

училище

БЕЗ НАСИЛЪЕ